

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia de Securitate 14(2) (2024)

ISSN 2657-8549

DOI 10.24917/26578549.14.2.18

Jadwiga Korszniak

Akademia Sztuki Wojennej

ORCID 0000-0003-3255-5003

Policja a bezpieczeństwo społeczności lokalnej – rozważania w oparciu o badania przeprowadzone na terenie gminy Hyżne

Police and Community Safety: Reflections Based on Research Conducted in the Municipality of Hyżne

Abstrakt

Celem artykułu jest diagnoza roli policji w zapewnianiu bezpieczeństwa i porządku publicznego społeczności lokalnych na przykładzie gminy Hyżne. Do przeprowadzenia badań zastosowano teoretyczne metody badawcze takie jak: analiza, synteza, uogólnienie, porównanie oraz wnioskowanie. Wykorzystano również metody empiryczne w postaci sondażu diagnostycznego z zastosowaniem techniki ankiety i analizy dokumentów. W wyniku przeprowadzonej analizy sformułowano wniosek, że 75% respondentów w gminie nie zna swojego dzielnicowego, dodatkowo większość mieszkańców nigdy nie miała z nim kontaktu. Za pozytywne aspekty należy uznać, że patrole policji w gminie Hyżne są widoczne kilka razy w tygodniu. Ponad połowa ankietowanych była zdania, że stały, funkcjonujący w trybie 24/7 posterunek policji w Hyżnem jest potrzebny i powinien zostać utworzony w gminie.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo lokalne, bezpieczeństwo społeczne, społeczności lokalne, policja, gmina wiejska

Abstract

The purpose of the article is to examine the role of the police in ensuring the security and public order of the local community in the municipality of Hyżne. The study utilized theoretical research methods such as analysis, synthesis, generalization, comparison, and inference. Empirical methods were also employed, including a diagnostic survey conducted through a questionnaire and document analysis. The analysis was revealed that 75% of respondents do not know their district officer, and most residents have never had contact with them. However, the regular visibility of police patrols in the municipality of Hyżne several times a week should be considered a positive

aspect. More than half of the respondents expressed the opinion that a permanent 24/7 police station in Hyżne is needed and should be established in the municipality.

Keywords: community safety, social security, local community, police, rural municipality

Wprowadzenie

Społeczność lokalna jest podmiotem bezpieczeństwa, dlatego niezbędne jest, aby mieszkańcy mieli zapewnione bezpieczeństwo, a tym samym, aby bezpiecznie czuli się w miejscu swojego zamieszkania. Na bezpieczeństwo społeczności lokalnej wpływa przede wszystkim odpowiednio skonstruowane ustawodawstwo oraz działające na podstawie i w granicach obowiązującego prawa służby, inspekcje i stráže. Traktując o bezpieczeństwie społeczności lokalnej wskazać należy, jaką rolę w jego zapewnianiu odgrywa policja. Biorąc powyższe pod uwagę, celem artykułu jest diagnoza roli policji w zapewnianiu bezpieczeństwa i porządku publicznego społeczności lokalnych na przykładzie gminy Hyżne. Dlatego też w niniejszym studium opisano policję lokalną oraz rolę dzielnicowego po 1990 roku, a także zagadnienia dotyczące współpracy policji ze społeczeństwem w modelu *community policing*. Przeprowadzone badania dotyczyły roli policji w zapewnianiu bezpieczeństwa społeczności lokalnej na obszarze gminy Hyżne. Do przeprowadzenia badań zastosowano teoretyczne metody badawcze, takie jak: analiza, synteza, uogólnienie, porównanie oraz wnioskowanie¹. Wykorzystano również metodę empiryczną w postaci sondażu diagnostycznego z zastosowaniem techniki ankiety i analizy dokumentów². Kwestionariusz ankiety zrealizowany został za pomocą formy elektronicznej, który wypełniło 249 mieszkańców gminy Hyżne³. Kategorie analizy w kwestionariuszu dotyczyły bezpieczeństwa na poziomie lokalnym, w tym: osobistych doświadczeń i poglądów respondentów na temat policji oraz pracy dzielnicowych. Artykuł wieńczy zakończenie wraz z wnioskami.

¹ Zob. T. Plich, T. Bauman (2001). *Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe*. Wydawnictwo Żak. Warszawa.

² Podczas tworzenia pracy autorka wykorzystała, uzyskane dzięki złożeniu wniosków o udostępnienie informacji publicznej, pisemne stanowiska z Urzędu Gminy Hyżne oraz z Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie. Materiały są w posiadaniu autorki.

³ W badaniach wzięło udział 149 kobiet (60% ogółu badanych) oraz 100 mężczyzn (40% ogółu badanych). Pośród respondentów niemalże jedną trzecią stanowiły osoby w wieku 18–26 lat (31%). Kolejno były to osoby w wieku 27–35 lat (23%), 36–50 lat (22%) oraz 51–65 lat (16%). Najmniejszą grupę stanowiły osoby poniżej 18 lat (4%) oraz powyżej 65 lat (4%). Respondenci z wykształceniem średnim stanowili niemalże połowę ankietowanych (47%). Prawie jedną trzecią ogółu respondentów stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (31%). Niemalże co piąta osoba miała wykształcenie zawodowe (17%). Najmniejszy odsetek ankietowanych to osoby o wykształceniu podstawowym (3%) oraz gimnazjalnym (1%). Wśród respondentów większość stanowiły osoby pracujące (65%). Blisko co piąty ankietowany był uczniem lub studentem (18%), a 22 osoby znalazły się w grupie emerytów lub rencistów (9%). Wśród ankietowanych były również osoby bezrobotne (8%). Badania przeprowadzono w terminie od 08.04 do 15.05.2022 roku.

Społeczność lokalna

Społeczność lokalna postrzegana jest jako zbiorowość ludzi zamieszkujących dane terytorium, pośród których wytworzyły się więzi społeczne, które powstają w trakcie życia codziennego, kiedy ludzie wchodzi w trwałe i bezpośrednie związki między sobą. Tworzące się wśród nich lokalne zależności powodują kształtowanie się społeczności lokalnej⁴. Wytworzone relacje sprawiają, że członkowie społeczności posiadają poczucie przynależności, tożsamości, bezpieczeństwa, a niekiedy także dumy⁵. Terytorium uznawane jest za podłoże kształtowania się społeczności lokalnych, a człowiek potrzebuje zakorzenienia oraz przypisania do konkretnego miejsca⁶. Uwarunkowania geograficzne determinują rozmieszczenie członków zbiorowości w przestrzeni, co przekłada się często na wzajemną pomoc, w związku z potrzebą przystosowania się do panujących w niej warunków⁷. Wiąże się to ze wspólnym działaniem na rzecz pojawiających lokalnych wyzwań. W zamieszkiwanym obszarze mieszkańcy powinni mieć silne poczucie tożsamości⁸ oraz codziennie go doświadczać⁹. Można uznać, że społeczność lokalna jest tam, gdzie nie musimy zastanawiać się, gdzie jest nasze miejsce. Według Antoniego i Moniki Piędlów, bezpieczeństwo społeczności lokalnej to harmonijny rozwój, ochrona i pielęgnowanie norm społecznych oraz tradycji, zwyczajów, a także obyczajów¹⁰. Daje się zauważyć łączność definicyjną bezpieczeństwa społeczności lokalnej oraz bezpieczeństwa lokalnego.

W dalszej części artykułu, z uwagi na uwzględnianie przedmiotu działań policji, przyjęto rozumienie bezpieczeństwa społeczności lokalnej zgodnie z przemyśleniami Stanisława Pieprznego. Badacz wskazał, że bezpieczeństwo lokalne to zapewnienie za pomocą legalnych środków prawnych funkcjonowania mieszkańców danej społeczności i ich ochrona przed przestępczością oraz innymi zagrożeniami¹¹.

⁴ M. Leszczyński (red.), A. Gumieniak, L. Owczarek, R. Mochocki (2016). *Bezpieczeństwo w wymiarze lokalnym. Wybrane obszary*. Centrum Doradztwa i Informacji Difin. Warszawa, s. 79.

⁵ Tamże, s. 13.

⁶ M.A. Klekotko (2008). *Przestrzeń publiczna jako czynnik konstytuujący społeczność lokalną nowego typu. Przypadek Radzionkowa na Górnym Śląsku* W: M. Malikowski, J. Piega (red.). *Przemiany przestrzeni wiejskiej w Polsce i na Słowacji*. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów, s. 97–108; M.S. Szczepański, W. Ślęzak-Tazbir (2010). *Region i społeczność lokalna w perspektywie socjologicznej*. „Górnośląskie Studia Socjologiczne”, Seria Nowa 1, s. 13–33.

⁷ W. Broszkiewicz (2010). *Kapitał kulturowy młodego pokolenia Polski współczesnej. Studium na przykładzie wybranych społeczności Podkarpacia*. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów, s. 27.

⁸ I. Urych (2023). *Tożsamość narodowa we współczesnym świecie jako istotny element bezpieczeństwa narodowego na podstawie analizy treści podręczników dla szkoły podstawowej w Polsce*. „Colloquium”, 2(50), s. 51–66.

⁹ M.S. Szczepański. W. Ślęzak-Tazbir (2010). *Region i społeczność...* Dz. cyt., s. 18.

¹⁰ A. Piędel, M. Piędel (2020). *Zadania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego*. W: P. Swoboda, A. Żebrowski (red.). *Elementy bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej*. Wydawnictwo AVALON Sp. z o.o. Kraków, s. 205–232.

¹¹ S. Pieprzny (2016). *Wybrane problemy prawno-socjologiczne kształtowania bezpieczeństwa społeczności lokalnych*. W: J. Korczak (red.). *Administracja publiczna pod rządami prawa*.

Policja w zapewnianiu bezpieczeństwa społeczności lokalnej

Policja, będąc podstawowym podmiotem w systemie bezpieczeństwa, przeznaczona została do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Jest to umundurowana i uzbrojona formacja strzegąca bezpieczeństwa państwa oraz zdrowia, życia i mienia jego obywateli¹². Podstawowym aktem prawnym określającym organizację oraz zakres działalności Policji jest Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 roku. Należy zaznaczyć, że funkcjonowanie tej formacji jest przedmiotem szczególnego zainteresowania w licznych dziedzinach, takich jak: socjologia, psychologia, administracja i zarządzanie oraz kryminologia i kryminalistyka¹³.

Policjant jest funkcjonariuszem publicznym, powołanym do ochrony bezpieczeństwa publicznego¹⁴. Za Juliuszem Piwowarskim można przyjąć, że w pracy policji oraz całej formacji mamy do czynienia ze służbą, którą określić można jako misję funkcjonariuszy i całej instytucji. Nieodłącznym elementem pracy powinna stać się motywacja oraz powołanie do bycia gotowym, aby spieszyć z pomocą tam, gdzie wystąpi taka potrzeba¹⁵. Eugeniusz Moczuk podkreślił, że każda osoba pracująca w policji powinna charakteryzować się operatywnością, specjalistycznym przygotowaniem oraz zdolnością do zmian¹⁶.

Ustawa o Policji zawiera katalog podstawowych zadań, jednak warto podkreślić, że nie ma on charakteru zamkniętego. Zadania mają różnorodny charakter, który dotyczy działań: ochronnych, profilaktycznych, wykrywczych, nadzorczych, kontrolnych, koordynujących oraz ewidencyjnych¹⁷. Organizacja formacji odzwierciedla podział terytorialny naszego kraju, a na jej poszczególnych szczeblach funkcjonują jednoosobowe organy. Na poziomie centralnym organem administracji rządowej jest Komendant Główny Policji, będący przełożonym wszystkich funkcjonariuszy policji¹⁸. Na niższych szczeblach funkcję sprawują odpowiednio: komendant wojewódzki – na poziomie województwa, komendant powiatowy (miejski, rejonowy) – na poziomie powiatowym (miejskim lub rejonowym) oraz komendant komisariatu – na szczeblu gminy

Księga pamiątkowa z okazji 70-lecia urodzin prof. zw. dra hab. Adama Błasia. E-Wydawnictwo. Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa. Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław, s. 393–392.

¹² Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r., Dz.U. z 2024 r., poz. 145 z późn. zm., art. 1 ust. 1.

¹³ E. Pondel (2021). *Policja*. W: M. Pomykała, E. Pondel (red.). *Wyspecjalizowane służby, inspekcje i straże w systemie administracji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej. Rzeszów, s. 13–28.

¹⁴ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, Dz.U. z 2041 r. poz. 17 z późn. zm., art. 115 §13 pkt 7.

¹⁵ J. Piwowarski (2011). *Etyczność funkcjonariusza Policji*. „Zeszyt Naukowy”, nr 6, s. 287–2010.

¹⁶ E. Moczuk (2013). *Policja. Socjologiczne studium funkcjonowania instytucji*. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów, s. 43.

¹⁷ K. Chałubińska-Jentkiewicz, J. Kurek (red.). (2021). *Ustawa o Policji. Komentarz*. Wydawnictwo C.H. Beck. Warszawa, s. 6.

¹⁸ Ustawa o Policji, art. 5 ust.1–2.

lub miasta¹⁹. Komendant powiatowy (miejski) może tworzyć rewiry dzielnicowych oraz posterunki policji na zasadach określonych przez Komendanta Głównego Policji²⁰.

Ewolucja roli dzielnicowego po 1990 roku

W wyniku przemian społeczno-ustrojowych w Polsce na przełomie lat 80. i 90. XX wieku reformie uległy służby porządkowe. Jednostkami organizacyjnymi Policji lokalnej były posterunki, które działały na terenie gmin. Zgodnie z założeniami ustawodawców policja miała być jak najbliżej obywatela. Pomysł utworzenia policji lokalnej nie spotkał się z aprobatą m.in. ze względu na fakt, że nie miała ona ustawowo sprecyzowanych zadań, nie została wykorzystana do działań profilaktycznych oraz współpracy z lokalnymi społecznościami²¹. Po nowelizacji Ustawy o Policji w 1998 roku, Komendant Powiatowy (Miejski) Policji mógł tworzyć rewiry dzielnicowych. W uaktualnionej ustawie nie doprecyzowano misji oraz pojęcia dzielnicowego, a także kierownika rewiru oraz rewiru dzielnicowych. Wówczas, dzielnicowego określano mianem: „przedstawiciela Policji pierwszego kontaktu”, „policjanta świadczącego usługi dla społeczności dzielnic”, „rzecznika Policji wobec mieszkańców” oraz „rzecznika interesów mieszkańców miejscowej Policji”²². Wraz z upływem czasu oraz zmianami społeczno-politycznymi w kraju, zakres zadań przypisanych dla dzielnicowych oraz jego rola uległy zmianie.

Obecnie dzielnicowym jest policjant, który mianowany jest na stanowisko dzielnicowego, lub policjant, któremu rozkazem personalnym powierzono pełnienie obowiązków służbowych na tym stanowisku²³. Zalicza się on do służby prewencyjnej policji. Ustawa o Policji reguluje utworzenie rewiru działania dzielnicowych. Komendant Powiatowy (Miejski) Policji może tworzyć rewiry dzielnicowych oraz posterunki policji na zasadach określonych przez Komendanta Głównego Policji²⁴. Według normatywu etatowego jednostki policji, rewir dzielnicowych może liczyć nie mniej niż trzech policjantów i można utworzyć go w Komendzie Powiatowej (Miejskiej) Policji lub w komisariacie policji²⁵. Zgodnie z art. 13 ust 4 Ustawy o Policji liczba etatów policji w rewirach dzielnicowych i posterunkach policji na terenie powiatu lub gminy może ulec zwiększeniu, jeżeli organy te zapewnią pokrywanie kosztów utrzymania policji

¹⁹ Tamże, art. 6 ust. 1, ust. 4a.

²⁰ Tamże, art. 8a.

²¹ K. Krzyżak (2014). *Bezpieczeństwo lokalne w Polsce po transformacji ustrojowej – zarys problematyki*. „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Politologica”, XII, s. 3–18.

²² A. Gliszczyński (2012). *Dzielnicowy w służbie społeczeństwu. Poradnik dla policjantów realizujących zadania na stanowisku dzielnicowego*. Wydawnictwo Szkoły Policji w Słupsku. Słupsk, s. 4.

²³ Zarządzenie Nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych, Dz. Urz. KGP poz. 26, § 2. ust 4.

²⁴ Ustawa o Policji, art. 8a ust. 1

²⁵ Zarządzenie Nr 1041 Komendanta Głównego Policji w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji z dnia 28 września 2007 r., Dz. Urz. KGP poz. 50, §15 ust 3. pkt 5.; 14 pkt 3 i 4.

przez co najmniej 5 lat²⁶. Dodatkowo, ustawodawca dał możliwość jednostkom samorządu terytorialnego pokrywanie wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych lub remontowych oraz kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych policji, a także zakup niezbędnych dla ich potrzeb towarów i usług²⁷. Podstawową formą pełnienia służby dzielnicowego jest obchód. Polega on na pieszym przemieszczaniu się w granicach przydzielonego rejonu oraz na realizowaniu zadań wynikających z zakresu jego obowiązków służbowych²⁸. Zakres zadań dzielnicowego wskazany został w rozdziale 4 Zarządzenia Nr 5 Komendanta Głównego Policji w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych. Zadania realizowane są w przydzielonym rejonie i obejmują przede wszystkim: przeprowadzenie rozpoznania przydzielonego rejonu pod względem osobowym, terenowym, zjawisk i zdarzeń mających wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego, realizowanie zadań z zakresu profilaktyki społecznej, realizowanie zadań z zakresu ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń oraz kontrolowanie przestrzegania prawa powszechnie obowiązującego oraz przepisów prawa miejscowego²⁹. Dzielnicowy powinien pełnić rolę łącznika pomiędzy policją a społeczeństwem poprzez bycie pierwszą osobą, z którą mieszkańcy kontaktują się, zgłaszając oczekiwania co do poprawy bezpieczeństwa. Policjant może zostać mianowany na dzielnicowego, jeżeli spełnia takie kryteria jak: posiadanie wykształcenia średniego lub średniego branżowego, ukończenie szkolenia podstawowego oraz co najmniej 3-letni staż służby w policji³⁰. Aby sprostać powierzonym zadaniom i oczekiwaniom społecznym, dzielnicowy powinien spełniać predyspozycje psychofizyczne oraz posiadać specjalistyczną wiedzę, umiejętności i kompetencje³¹. Zgodnie ze stanem etatowym, w styczniu 2022 roku było w Rzeczypospolitej Polskiej 8 079 etatów dzielnicowych³². Z dniem 25 lutego 2017 roku w życie weszło Zarządzenie Nr 6 Komendanta Głównego Policji zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych, na mocy którego utworzono nowe stanowisko – starszego dzielnicowego. Przypisano mu zadanie udzielania pomocy dzielnicowemu o mniejszym doświadczeniu

²⁶ Ustawa o Policji, art. 13 ust. 4

²⁷ Tamże, art. 13 ust. 3.

²⁸ Zarządzenie Nr 6 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych, Dz. Urz. KGP poz. 26, § 9. ust. 1.

²⁹ Zarządzenie Nr 1041 Komendanta Głównego Policji..., § 29 ust. 2 pkt 1–4.

³⁰ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowiskach służbowych oraz warunków ich mianowania na wyższe stanowiska służbowe, Dz.U. z 2007 r. nr 126 poz. 877, Tabela 2. Wymagania w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na innych stanowiskach służbowych.

³¹ I. Urych, A. Orzyłowska (2020). *Wiedza o bezpieczeństwie w praktyce pedagogicznej*. Wydawnictwo Akademii Sztuki Wojennej. Warszawa, s. 157–158.

³² Policja (2022). *Stan etatowy i zatrudnienia dzielnicowych*. <https://policja.pl/pol/kgp/biuro-prewencji/wydzial-prewencji/dzielnicowi/4058,Stan-etatowy-i-zatrudnienia-dzielnicowych.html> [dostęp 20.11.2024].

zawodowym³³. Wprowadzona zmiana umożliwia awans najbardziej zaangażowanym i doświadczonym dzielnicowym.

Warto wskazać, że szczególną rolę w działaniach prewencyjnych wykonują policjanci pełniący służbę: patrolową, ruchu drogowego, funkcjonariusze komórek profilaktyki społecznej oraz właśnie dzielnicowi³⁴.

Aby sprostać pojawiającym się wyzwaniom w zakresie zapewniania bezpieczeństwa społeczności lokalnych, zgodnie z treścią Zarządzenia Nr 5 Komendanta Głównego Policji w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych, każdy dzielnicowy raz na pół roku zobowiązany jest opracować plan działania priorytetowego dla rejonu służbowego w konsultacji z mieszkańcami. Współdziałanie z lokalną społecznością pozwala policji być bliżej mieszkańców, a jednocześnie podnosić świadomość odpowiedzialności za bezpieczeństwo. Poszczególne kategorie zagrożeń zgłaszane przez mieszkańców są weryfikowane przez dzielnicowych, a na podstawie dokonanych analiz dzielnicowi ustalają zadania priorytetowe.

Dzielnicowy stanowi istotną rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Ważne jest, aby znane były mu problemy mieszkańców, a także uczestnictwo w tych przedsięwzięciach, których celem jest eliminowanie niepożądanych zachowań. Tak określone zaangażowanie dzielnicowego z całą pewnością może w pozytywny sposób przyczynić się do aktywizacji społeczności, podniesienia świadomości pojawiających się zagrożeń oraz zwiększenia jej udziału w działaniach podejmowanych na rzecz bezpieczeństwa³⁵, a w rezultacie zachęcić ją do bardziej efektywnej współpracy z policją.

***Community policing* – policja środowiskowa**

Początki filozofii *community policing* przypadają na lata 60. XX wieku. Wystąpił wówczas kryzys policji amerykańskiej, która była nieprzychylnie oceniana przez społeczeństwo. Nieodpowiednie zachowania policjantów powodowały, że obywatele oskarżali i krytykowali policję za brak skuteczności. Sytuacja ta spowodowała chęć utworzenia pozytywnego wizerunku funkcjonariusza policji poprzez kreatywne współdziałanie na linii policja-obywatel, obywatel-policja³⁶.

Community policing można określić jako model, w którym społeczność lokalna wpływa na poziom kontroli przestępczości oraz na efektywność prewencji kryminalnej³⁷. Celem utworzenia partnerstwa pomiędzy mieszkańcami a funkcjonariuszami

³³ Zarządzenia Nr 6 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 lutego 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych, Dz. Urz. KGP poz. 12, § 1., pkt 1-2.

³⁴ R. Gwardyński (2020). *Bezpieczeństwo lokalne z perspektywy Policji*. „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy”, 37(4), s. 31-42.

³⁵ A. Czupryński, J. Falecki, R. Kochańczyk (2021). *Policja w systemie bezpieczeństwa narodowego*. Wydawnictwo Naukowe Akademii WSB. Dąbrowa Górnicza, s. 116.

³⁶ Tamże, s. 77.

³⁷ A. Urban (2016). *Bezpieczeństwo społeczności lokalnych*. Wydawnictwo Akademickie i Literackie. Warszawa, s. 114.

policji powstała idea jej współpracy ze społecznością lokalną³⁸. W tym ujęciu policjant nie jest utożsamiany wyłącznie z walką z przestępczością. Funkcjonariusza postrzega się jako osobę, która dzięki pracy w przydzielonym rejonie, może budować bliższe relacje z mieszkańcami, co zmniejsza poczucie strachu oraz minimalizuje okazje do popełniania przestępstw. W ideę *community policing* w Polsce wpisuje się stanowisko dzielnicowego. To właśnie on, pełniąc służbę w rejonie, jako pierwszy ma kontakt z obywatelami. Wzajemna wymiana informacji o powstałych problemach może przyczynić się do zapobiegania niepożądanym zjawiskom społecznym, w tym przestępczości. Wymaga się, aby dzielnicowy posiadał umiejętności w komunikacji interpersonalnej oraz posiadał cechy, takie jak asertywność i zrozumienie. Oczekuje się, że wypełnianie zadań w modelu *community policing* realizowane jest przez ogół formacji policji, jednak to dzielnicowy, będąc osobą w pierwszym kontakcie z obywatelami, ma tutaj szczególną rolę.

W filozofii *community policing* istotne jest, aby w pierwszej kolejności przeciwdziałać możliwości wystąpienia zagrożenia. Należy zdiagnozować problem, a następnie za pomocą odpowiednich technik i narzędzi przystąpić do jego proaktywnego rozwiązania. Stąd w literaturze pojawia się postulat zainicjowania partnerskich relacji pomiędzy obywatelami a funkcjonariuszami. Daje to możliwość ukazania służb bezpieczeństwa jako tych, których zadaniem jest pomoc obywatelom³⁹. Budując stosunki oparte na współpracy, mają oni możliwość na edukowanie społeczeństwa oraz wdrażanie pożądanых postaw i wzorców. Dzięki zbudowaniu dobrych relacji z mieszkańcami, funkcjonariusz może zdefiniować problem, opracować jego – zgodnie z odpowiednimi zasobami i wiedzą – rozwiązanie, a tym samym, stać się osobą współodpowiedzialną za jego rozwiązanie. Zwraca się uwagę na poprawę zadowolenia społecznego z działań podejmowanych przez policję oraz zmniejszenie strachu przed przestępczością. W tym celu organizuje się prelekcje, tworzy się akcje promocyjne, podczas których funkcjonariusze dzielą się ze społeczeństwem istotnymi informacjami dotyczącymi problemów społecznych i przestępczości, a także działań policji podejmowanych w tym zakresie.

W *community policing* społeczność lokalna partycypuje w działaniach na poczet poprawy bezpieczeństwa w najbliższym otoczeniu. Policja jest formacją, która uczestniczy w życiu społeczności, a świadomość możliwych wyzwań pozwala jej na aktywizowanie mieszkańców na rzecz bezpieczeństwa w środowisku lokalnym. Tak pokierowana współpraca może wpłynąć na podniesienie zaufania społecznego do policji, a ta tym samym może uzyskiwać pomoc od społeczeństwa w rozwiązywaniu problemów bezpieczeństwa lokalnego⁴⁰.

³⁸ D. Drozdowski. *Podstawowe elementy bezpieczeństwa lokalnego*. „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego 2016”, 10(1), s. 199–208.

³⁹ M. Ostrzycka (2015). *Idea community policing jako źródło innowacyjnych metod współpracy społeczności lokalnych z policją w Polsce*. „Przegląd Prawniczy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza”, 5, s. 111–129.

⁴⁰ T. Hoffmann (2015). *Bezpieczeństwo społeczności lokalnych – wybrane zagadnienia zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego*. „Studium Europy Środkowej i Wschodniej”, 3, s. 17–30.

Przedsięwzięcia policji na obszarze gminy Hyżne

Aby przybliżyć działalność policji na obszarze gminy Hyżne⁴¹, wskazać należy, jaką strukturę organizacyjną ma Podkarpacka Policja. W skład Komendy Wojewódzkiej Policji wchodzi 4 Komendy Miejskie Policji, 17 Komend Powiatowych Policji, Oddział Prewencji Policji w Rzeszowie oraz Samodzielny Pododdział Kontrterrorystyczny Policji w Rzeszowie⁴². Komendantowi Miejskiemu Policji w Rzeszowie podlegają jednostki organizacyjne policji, w tym 9 komisariatów oraz 3 posterunki. W strukturze działania Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie funkcjonuje Komisariat Policji w Tyczynie, który odpowiada za utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w Gminie Hyżne. Komisariat ten obejmuje trzy gminy: Hyżne, Tyczyn oraz Chmielnik. Każda z gmin podzielona jest na rejony, a w omawianej gminie wydzielone zostały rejony nr 6 oraz 7. W skład rejonu nr 6 wchodzi miejscowości: Hyżne oraz Brzezówka, natomiast rejon nr 7 obejmuje: Dylągówkę, Grzegorzówkę, Szklary i Wólkę Hyżneńską⁴³. Do każdego z tych rejonów przydzielony został jeden dzielnicowy. Obecnie w gminie Hyżne funkcjonuje Punkt przyjęć interesantów, który mieści się w Hyżnem 225. Jest on czynny dwa razy w tygodniu – we wtorki i piątki w godzinach od 10:00 do 12:00. Dodatkowo, na stronie internetowej Podkarpackiej Policji zamieszczone zostały dane teleadresowe (numer telefonu oraz adres mailowy), które umożliwiają podjęcie kontaktu z dzielnicowym w godzinach jego służby. Warto nadmienić, że do 10 października 2000 roku w Hyżnem działał Komisariat Policji. Po jego likwidacji utworzono Rewir Dzielnicowych, który z dniem 1 czerwca 2009 roku został zlikwidowany, a w to miejsce powstał funkcjonujący obecnie Punkt przyjęć interesantów⁴⁴.

Oprócz powyżej przedstawionej struktury należy mieć świadomość wykonywania czynności na terenie Gminy Hyżne również przez wyodrębnione, specjalistyczne jednostki Policji i ich terenowe komórki administracyjne, m.in. Zarząd Centralnego Biura Śledczego Policji w Rzeszowie oraz Wydział Biura Spraw Wewnętrznych Policji w Rzeszowie.

⁴¹ Gmina Hyżne położona jest w powiecie rzeszowskim w południowo-wschodniej części województwa podkarpackiego. Jest to gmina wiejska, w której skład wchodzi siedem sołectw: Brzezówka, Dylągówka, Grzegorzówka, Hyżne, Nieborów, Szklary oraz Wólka Hyżneńska. Na powierzchni 5 098 ha zamieszkuje 7 098 mieszkańców, według danych na 31 grudnia 2020 roku („Dzieje się” – *Biuletyn Mieszkańców Gminy Hyżne*, 3, czerwiec 2021, s. 9).

⁴² Zarządzenie Nr 36 Komendanta Głównego Policji z dnia 29 października 2015 r. w sprawie nadania statutu Komendzie Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie, Dz. Urz. KGP poz. 91, Załącznik do zarządzenia nr 36 Komendanta Głównego Policji z dnia 29 października 2015 r., §5 Statutu Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie.

⁴³ Policja (2023). *Dzielnicowi Komisariatu Policji w Tyczynie*. <https://rzeszow.policja.gov.pl/rz/dzielnicowi/113550,Dzielnicowi-Komisariatu-Policji-w-Tyczynie.html> [dostęp 23.11.2024].

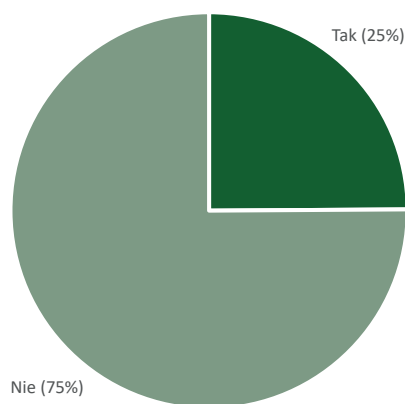
⁴⁴ Pismo nr E-N – 1326/21 z dnia 03.12.2021 r. Zastępcy Komendanta Miejskiego Policji w Rzeszowie, s. 4. Materiały w posiadaniu autorki.

Rola policji w zapewnianiu bezpieczeństwa i porządku publicznego społeczności lokalnych – wyniki przeprowadzonych badań

Kategorie analizy w kwestionariuszu dotyczyły bezpieczeństwa na poziomie lokalnym, w tym opinii na temat policji oraz pracy dzielnicowych.

Na pytanie 1 – Czy zna Pan/Pani swojego dzielnicowego? – 75% respondentów zaprzeczyło. Co czwarty ankietowany zadeklarował znajomość swojego dzielnicowego (25%). Należy zwrócić uwagę, że nieznanostwo dzielnicowego nie jest pozytywnym zjawiskiem. Dzielnicowy powinien stanowić część społeczności lokalnej, a mieszkańcy powinni wiedzieć, kto pełni służbę w rejonie. Wobec powyższego, dzielnicowi powinni dołożyć starań, aby być rozpoznawalni wśród mieszkańców gminy Hyżne. Układ uzyskanych odpowiedzi obrazuje Wykres 1.

Wykres 1. Zestawienie wyników odpowiedzi ankietowanych – pytanie 1 – Czy zna Pan/Pani swojego dzielnicowego?

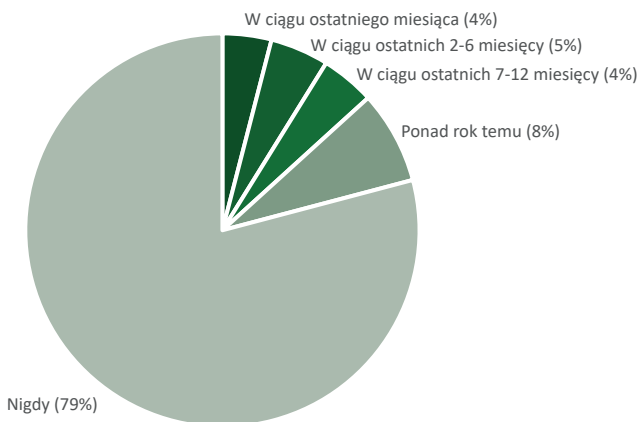

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Na pytanie 2 – Kiedy ostatnio miał Pan/Pani kontakt ze swoim dzielnicowym? – 197 osób odpowiedziało, że nigdy nie miało kontaktu (79%). Wśród ankietowanych kontakt z dzielnicowym ponad rok temu zadeklarowało 19 osób (8%), w trakcie ostatnich 2–6 miesięcy 12 osób (5%), a w okresie ostatnich 7–12 miesięcy 11 osób (4%). Kontakt z dzielnicowym w ciągu ostatniego miesiąca miało 10 ankietowanych (4%). Analiza danych wykazuje, że większość mieszkańców nigdy nie miała kontaktu ze swoim dzielnicowym. Jednocześnie wysnuć można wniosek, że dzielnicowi nie zabiegają o kontakt z lokalną społecznością. Układ uzyskanych odpowiedzi obrazuje Wykres 2.

Na pytanie 3 – Jak często widuje Pan/Pani patrole Policji na terenie gminy Hyżne? – niemalże co trzecia osoba (28%) widywała patrole policji na terenie gminy Hyżne kilka razy w miesiącu, a co piąta kilka razy w tygodniu (21%). Dwie kolejne po sobie grupy ankietowanych widywały patrole policji raz w tygodniu (14%) lub raz w miesiącu

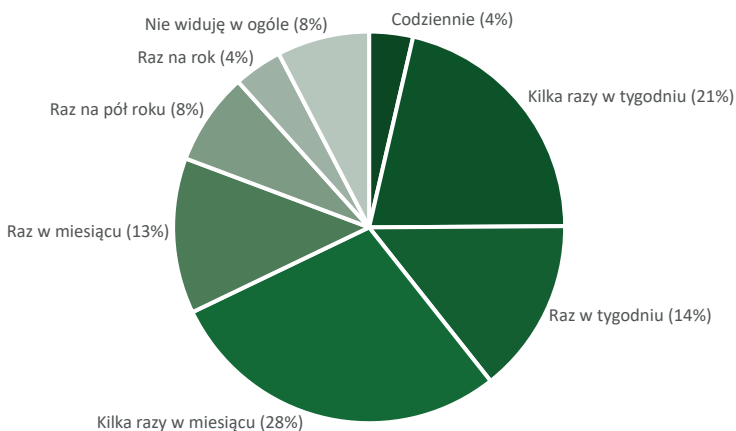
Wykres 2. Zestawienie wyników odpowiedzi ankietowanych – pytanie 2 – Kiedy ostatnio miał Pan/Pani kontakt ze swoim dzielnicowym?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

(13%). Raz na pół roku patrole widywało 9 ankietowanych (4%), raz na rok 10 ankietowanych (4%), natomiast codziennie 9 ankietowanych (4%). Wśród respondentów 19 osób w ogóle nie widywało patroli policji (8%). Analiza wyników wskazuje na zróżnicowane odpowiedzi ankietowanych – wyniki mogą być uzależnione od miejsca zamieszkania i aktywności w codziennym życiu. Układ uzyskanych odpowiedzi obrazuje Wykres 3.

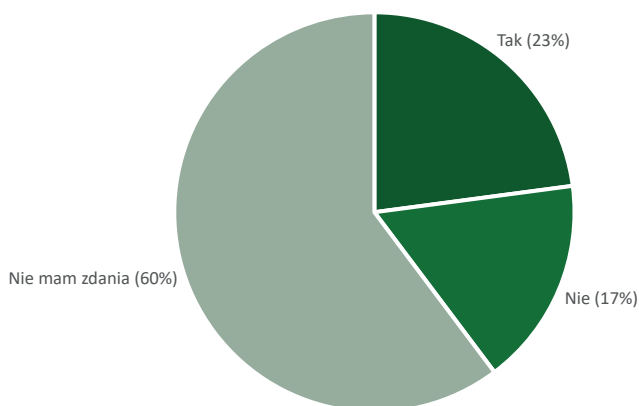
Wykres 3. Zestawienie wyników odpowiedzi ankietowanych – pytanie 3 – Jak często widuje Pan/Pani patrole policji na terenie gminy Hyżne?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Na pytanie 4 – Czy uważa Pan/Pani, że obecna możliwość przyjęć interesantów (wtorek i piątek w godz. 10:00–12:00) w Punkcie przyjęć interesantów w Hyżnem jest wystarczająca? – ponad połowa respondentów nie miała zdania (60%). Niemalże co czwarty respondent uważał, że obecna możliwość przyjęć interesantów we wskazanych godzinach nie jest wystarczająca (23%), a odmiennego zdania był prawie co piąty ankietowany (17%). Respondenci w dodatkowym miejscu na uargumentowanie swojego zdania wskazali, że „godziny przyjęć powinny być wyznaczone z uwzględnieniem osób pracujących”, a tym samym „powinna być możliwość przyjęć po południu”. Mieszkańcy wskazali również, że „dzielnicy w czasie wskazanych godzin bywają również na interwencjach w terenie”, a „ze wszystkimi sprawami trzeba zgłaszać się na najbliższy Komisariat w Tyczynie”. Przytoczone odpowiedzi ankietowanych wskazują na duże niezadowolenie. Mając powyższe na uwadze, warto rozważenia byłoby uwzględnienie dodatkowych godzin przyjęć po południu, argumentując realną potrzebą mieszkańców wskazaną w niniejszym badaniu. Układ uzyskanych odpowiedzi obrazuje Wykres 4.

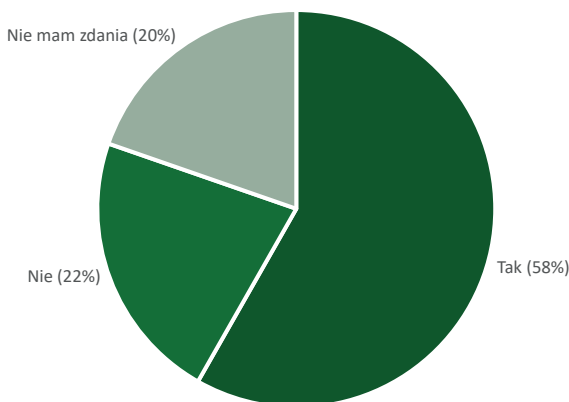
Wykres 4. Zestawienie wyników odpowiedzi ankietowanych – pytanie 4 – Czy uważa Pan/Pani, że obecna możliwość przyjęć interesantów (wtorek i piątek w godz. 10:00 – 12:00) w Punkcie przyjęć interesantów w Hyżnem jest wystarczająca?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Na pytanie 5 – Czy Pana/Pani zdaniem stały, funkcjonujący w trybie 24/7 posterunek policji w Hyżnem jest potrzebny? – ponad połowa ankietowanych było zdania, że tak (58%). Odmiennego zdania było 55 osób (22%), a co piąty respondent nie miał w tej kwestii zdania (20%). Przytoczone zestawienie wyników wskazuje, że mieszkańcy oczekiwali, aby w Hyżnem funkcjonował posterunek policji w trybie stałym. Można domniemać jednak, że zmiana Komisariatu Policji na Rewir Dzielnicowych, a następnie przekształcenie go w Punkt przyjęć interesantów, wynikać mogła z braków kadrowych i/lub finansowych, a także ze względu na małą liczbę lokalnych interwencji. Układ uzyskanych odpowiedzi obrazuje Wykres 5.

Wykres 5. Zestawienie wyników odpowiedzi ankietowanych – pytanie 5 – Czy Pana/Pani zdaniem stały, funkcjonujący w trybie 24/7 posterunek policji w Hyżnem jest potrzebny?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Podsumowując, wskazać należy fakt, że 75% respondentów deklarowało, że nie zna swojego dzielnicowego, dodatkowo większość mieszkańców nigdy nie miała z nim kontaktu. Za pozytywne aspekty należy uznać, że patrole policji w gminie Hyżne są widoczne kilka razy w tygodniu. Ponad połowa ankietowanych była zdania, że stały, funkcjonujący w trybie 24/7 posterunek policji w Hyżnem jest potrzebny i powinien zostać utworzony w gminie.

Wnioski

Na bezpieczeństwo społeczności lokalnej przede wszystkim wpływa odpowiednio skonstruowane ustawodawstwo oraz działające na podstawie i w granicach obowiązującego prawa służby, inspekcje i straże. Dlatego istotne jest, aby funkcjonujące podmioty chroniły społeczność lokalną przed przestępczością oraz potencjalnymi zagrożeniami. W systemie bezpieczeństwa wewnętrznego szczególną rolę przypisać należy policji, która strzeże bezpieczeństwa państwa oraz zdrowia, życia i mienia jego obywateli. W zakresie społeczności lokalnych istotną funkcję sprawują dzielnicowi, którzy są zwykle pierwszymi funkcjonariuszami mającymi kontakt z obywatelami.

W niniejszym artykule autorka skupiła się na przykładzie społeczności lokalnej rodzinnej gminy Hyżne, która może obrazować podobne zbiorowości w Polsce. Analiza danych pozwoliła wywnioskować, że na terenie gminy Hyżne policja wykonuje szereg zadań na rzecz bezpieczeństwa lokalnej społeczności. Mieszkańcy oczekiwaliby, aby w Hyżnem funkcjonował posterunek policji w trybie stałym 24/7, gdyż ich zdaniem obecnie funkcjonujący Punkt przyjęć interesantów nie spełnia oczekiwań ze względu na fakt, że osoby pracujące nie mają możliwości kontaktu z dzielnicowymi w godzinach popołudniowych. Uwzględniając ideę *community policing* idealnym rozwiązaniem byłoby, aby mieszkańcy znali swoich dzielnicowych, a tym samym mieli z nimi możliwość stałego kontaktu, zarówno poprzez telefon lub mail, ale przede wszystkim w sposób

bezpośredni. Przeprowadzone badania pozwoliły stwierdzić, że większość mieszkańców nie zna swojego dzielnicowego.

Policja na obszarze gminy Hyżne wykonuje zadania administracyjno-porządkowe, profilaktyczne oraz z zakresu reagowania na zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Należy założyć, że rola policji w zapewnianiu bezpieczeństwa i porządku publicznego miejscowej społeczności jest duża, szczególnie przy braku innych działających lokalnie formacji, służb i straży. Skuteczność tych przedsięwzięć jest pozytywnie oceniana przez społeczność gminy Hyżne, choć wydaje się, że przekonanie to może jeszcze wzrosnąć po zorganizowaniu na terenie gminy działającego w systemie stałym posterunku Policji.

Bibliografia

„Dzieje się” – *Biuletyn Mieszkańców Gminy Hyżne*, 3, czerwiec 2021.

Broszkiewicz W. (2010). *Kapitał kulturowy młodego pokolenia Polski współczesnej. Studium na przykładzie wybranych społeczności Podkarpacia*. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów.

Chałubińska-Jentkiewicz K., Kurek J. (red.). (2021). *Ustawa o Policji. Komentarz*. Wydawnictwo C.H. Beck. Warszawa.

Czupryński A., Falecki J., Kochańczyk R. (2021). *Policja w systemie bezpieczeństwa narodowego*. Wydawnictwo Naukowe Akademii WSB. Dąbrowa Górnicza.

Drozdowski D. (2016). *Podstawowe elementy bezpieczeństwa lokalnego*. „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego 2016”, 10(1).

Gliszczyński A. (2012). *Dzielnicowy w służbie społeczeństwu. Poradnik dla policjantów realizujących zadania na stanowisku dzielnicowego*. Wydawnictwo Szkoły Policji w Słupsku. Słupsk.

Gwardyński R. (2020). *Bezpieczeństwo lokalne z perspektywy Policji*. „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy”, 37(4).

Hoffmann T. (2015). *Bezpieczeństwo społeczności lokalnych – wybrane zagadnienia zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego*. „Studium Europy Środkowej i Wschodniej”, 3.

Klekotko M.A. (2008). *Przestrzeń publiczna jako czynnik konstytuujący społeczność lokalną nowego typu. Przypadek Radzionkowa na Górnym Śląsku*. W: M. Malikowski, J. Piegza (red.). *Przemiany przestrzeni wiejskiej w Polsce i na Słowacji*. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów.

Krzyżak K. (2014). *Bezpieczeństwo lokalne w Polsce po transformacji ustrojowej – zarys problematyki*. „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Politologica”, 2014, XII.

Leszczyński M. (red.), Gumieniak A., Owczarek L., Mochocki R. (2016). *Bezpieczeństwo w wymiarze lokalnym. Wybrane obszary*. Centrum Doradztwa i Informacji Difin. Warszawa.

Moczuk E. (2013). *Policja. Socjologiczne studium funkcjonowania instytucji*. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów.

Ostrzycka M. (2015). *Idea community policing jako źródło innowacyjnych metod współpracy społeczności lokalnych z policją w Polsce*. „Przegląd Prawniczy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza”.

- Pieprzny S. (2016). *Wybrane problemy prawno-socjologiczne kształtowania bezpieczeństwa społeczności lokalnych*. W: J. Korczak (red.). *Administracja publiczna pod rządami prawa. Księga pamiątkowa z okazji 70-lecia urodzin prof. zw. dra hab. Adama Błasia*. E-Wydawnictwo. Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa. Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław.
- Piędel A., Piędel M. (2020). *Zadania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego*. W: P. Swoboda, A. Żebrowski (red.). *Elementy bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej*. Wydawnictwo AVALON Sp. z o.o. Kraków.
- Pismo nr E-N – 1326/21 z dnia 03.12.2021 r. Zastępcy Komendanta Miejskiego Policji w Rzeszowie.
- Piwowarski J. (2011). *Etyczność funkcjonariusza Policji*. „Zeszyt Naukowy”, nr 6.
- Plich T., Bauman T. (2001). *Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe*. Wydawnictwo Żak. Warszawa.
- Policja (2022). *Stan etatowy i zatrudnienia dzielnicowych*. <https://policja.pl/pol/kgp/biuro-prewencji/wydzial-prewencji/dzielnicowi/4058,Stan-etatowy-i-zatrudnienia-dzielnicowych.html> [dostęp 20.11.2024].
- Policja (2023). *Dzielnicowi Komisariatu Policji w Tyczynie*. <https://rzeszow.policja.gov.pl/rz/dzielnicowi/113550,Dzielnicowi-Komisariatu-Policji-w-Tyczynie.html> [dostęp 23.11.2024].
- Pondel E. (2021). *Policja*. W: M. Pomykała, E. Pondel (red.). *Wyspecjalizowane służby, inspekcje i straże w systemie administracji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej. Rzeszów.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowiskach służbowych oraz warunków ich mianowania na wyższe stanowiska służbowe, Dz. U. z 2007 r. nr 126 poz. 877.
- Szczepański M.S., Ślęzak-Tazbir W. (2010). *Region i społeczność lokalna w perspektywie socjologicznej*. „Górnośląskie Studia Socjologiczne”. Seria Nowa 1.
- Urban A. (2016). *Bezpieczeństwo społeczności lokalnych*. Wydawnictwo Akademickie i Literackie. Warszawa.
- Urych I. (2023). *Tożsamość narodowa we współczesnym świecie jako istotny element bezpieczeństwa narodowego na podstawie analizy treści podręczników dla szkoły podstawowej w Polsce*. „Colloquium”, 2(50).
- Urych I., Orzyłowska A. (2020). *Wiedza o bezpieczeństwie w praktyce pedagogicznej*. Wydawnictwo Akademii Sztuki Wojennej. Warszawa.
- Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r., Dz. U. z 2024 r., poz. 145 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, Dz. U. z 2041 r. poz. 17 z późn. zm.
- Zarządzenia Nr 6 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 lutego 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych, Dz. Urz. KGP poz. 12.
- Zarządzenie Nr 1041 Komendanta Głównego Policji w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji z dnia 28 września 2007 r., Dz. Urz. KGP poz. 50.
- Zarządzenie Nr 36 Komendanta Głównego Policji z dnia 29 października 2015 r. w sprawie nadania statutu Komendzie Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie, Dz. Urz. KGP poz. 91.

Zarządzenie Nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych, Dz. Urz. KGP poz. 26.

Zarządzenie Nr 6 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych, Dz. Urz. KGP poz. 26.